

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 4 - April 2017
Jaargang 138
maandblad

Storm rond religie

Uit het LVV-debat tussen moraalfilosoof Maarten Boudry en conservatief katholiek Fernand Keuleneer, hebben we geleerd dat “religie” opnieuw een discussiepunt geworden is. Wie dacht dat levensbeschouwelijke polarisatie voorgoed uit de partijpolitiek verdwenen was, komt bedrogen uit. Er worden weer stellingen ingenomen die van religie opnieuw een thema maken: het benoemen van een traditionele politieke partij als een moslimpartij; het afschaffen van de subsidies voor godsdiensten; het sluiten van gebedshuizen... Het zijn allemaal tekenen van een nieuw spanningsveld tussen levensbeschouwing en politiek.

**Lees het editoriaal blz. 2
en het verslag op blz. 4.**

Inhoud

OPINIE

Wat met de dubbele nationaliteit? / 6

WIN FOR LIFE

**Basisinkomen naar vrijheid en
creativiteit / 8**

BUITENLAND

Hongaars gevaar onder de radar / 10

JARIG MANIFEST

Zeventig jaar na Oxford / 12

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Een nieuw spanningsveld

Uit het LVV-debat tussen moraalfilosoof Maarten Boudry en conservatief katholiek Fernand Keuleneer, lees hierover verder in de krant, hebben we geleerd dat religie opnieuw een discussiepunt geworden is. Wie dacht dat levensbeschouwelijke polarisatie voorgoed uit de partijpolitiek verdwenen was, komt bedrogen uit. Er worden weer stellingen ingenomen die van religie opnieuw een thema maken: het benoemen van een traditionele politieke partij als een moslimpartij; het afschaffen van de subsidies voor godsdiensten; het sluiten van gebedshuizen... Het zijn allemaal tekenen van een nieuw spanningsveld tussen levensbeschouwing en politiek.

Opmerkelijk is dat ook liberalen zich in de arena gooien en de seculiere strijd weer hebben ontdekt. En wij die dachten dat levensbeschouwing sinds de verruimingsoperatie van wijlen staatsman Omer Vanaudenhove in liberale kringen geen issue meer was?

Met voorstellen om katholieken hun centen af te pakken, scoort men electoraal niet. Men treft er enkel liberale gelovigen mee, en Vanaudenhove had dat begin jaren zestig al begrepen, met succesrijk gevolg. Godsdienst en geloof was voor hem een hoogst persoonlijke aangelegenheid waarvoor een moderne liberale partij respect moest opbrengen, vooral respect voor de wetten die die levensbeschouwelijke vrijheid beschermen. Geloof is een private aangelegenheid waar politici zich best ver van houden.

Voor de liberale mensvisie zijn de vrijheid, de waardigheid, de zelfrealisatie van groot belang. Elke mens moet de zingevoelers zijn van zijn eigen bestaan. De wijze waarop hij zijn levensvragen beantwoordt is een kwestie die buiten de politiek ligt. Alleen een liberale samenleving kan overigens de vrije godsdienstige keuze garanderen.

Dit is ook een kwestie van verdraagzaamheid. Mensen ver-

schillen van elkaar en liberalen moeten dit precies als een rijkdom beschouwen, niet als een bedreiging.

Het feit dat een liberale partij een zodanig respect kan opbrengen voor gelovigen, maakt haar, als behoeder van de individuele vrijheid, zoveel sterker.

Het begon allemaal met terrorisme en buitenlandse inmenging van radicale groepen, en dus dat moeten we bestrijden.

Zij die hier een geloofszaak van maken, hebben precies de bedoeling om een levensbeschouwelijke strijd te ontketenen, ook en misschien vooral in West-Europa. Laten we niet in die val trappen en discussies verwarren.

Het is dus geen goed idee om de financiering van godsdiensten in het debat te brengen naar aanleiding van de strijd tegen terrorisme. Als er in moskeeën onfrisse zaken gebeuren moeten die strafrechtelijk worden aangepakt. Als er vermoord wordt in naam van een godsdienst, moeten de

daders van die moorden aangepakt worden. Als erkende godsdiensten haat en verderf prediken, moeten ze gesanctioneerd worden. Precies daarom is het goed dat de overheid nog een voet in die heilige huizen heeft.

De wijze waarop de overheid zich opstelt ten opzichte van de levensbeschouwing blijft gekenmerkt door een hoge graad van voorzichtigheid en van pragmatisme. De financieringsregels kunnen geëvalueerd worden, transparanter gemaakt worden. Hierbij kan worden verwezen naar de erkenningscriteria, het statuut en de financiering van de representatieve organen, de personeelsformaties en het statuut van de bedienaars van de erediensten en van de afgevaardigden van de niet-confessionele levensbeschouwelijke organisaties. Maar botweg de bestaande afspraken in de vuilbak gooien, is niet redelijk. En wellicht ook niet haalbaar.

"Het is geen goed idee om de financiering van godsdiensten in het debat te brengen naar aanleiding van de strijd tegen terrorisme."

DE GELDMAKERS IN ACTIE

ACHTER DE SCHERMEN VAN
DE NATIONALE BANK VAN BELGIË

De Nationale Bank van België (NBB) spreekt ongetwijfeld tot de verbeelding van velen in dit land. Ongetwijfeld komt dit doordat deze bank het alleenrecht heeft om geld te drukken. Maar sinds de invoering van de euro is de macht van de NBB sterk verminderd en zit onze Nationale Bank volledig ingekapseld in het 'Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB)' en worden de monetaire bevelen uitgestuurd vanuit de hoofdzetel van de 'Europese Centrale Bank' (ECB) te Frankfurt. Nieuwsanker van Kanaal Z, Véronique Goossens schreef over de NBB een intrigerend boek.

Prof. Herman Matthijs
(UGent - VUB)

Het boek 'De geldmakers' is ingedeeld in zes hoofdstukken, en het resultaat een mengeling van economische, politieke, bestuurlijke en monetaire verhalen. Deze laatste worden afgewisseld met gekende en ongekende 'inside stories'. Duidelijk is dat de auteur met mensen 'gepraat' heeft want geschreven bronnen zijn er over de NBB maar weinig. Het was 'not done' om dat te doen. Het meest beschreven thema van de NBB was tot op heden de goudverhuis voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op basis van de getuigenissen is **Véronique Goossens** tot een meer dan behoorlijk boek gekomen dat een nieuw beeld geeft over het reilen en zeilen binnen de NBB.

VAN OVERTVELD T GOVERNEUR?

Het boek behandelt de interne werking met als centrale persoon de hoofdkassier; de vrouwen aan de macht binnen de NBB; de rol van Luc Coene in de NBB en de ECB; eenzelfde verhaal over de rol van Peter Praet (momenteel de hoofdeconoom van de ECB); de private aandeelhouders met als centrale persoon Erik Geenen en de positie van Johan Van Overtveldt tegenover het monetaire beleid.

Over onze federale minister van Financiën wordt er blijkbaar wat afgeroddeld in dit land, want er doen nogal wat verhalen de ronde over zijn nakend vertrek van het 'Ho-

Véronique Goossens

tel de Finances' naar het gouverneurschap van de NBB. Maar goed, de achterklap is in Vlaanderen nooit ver weg! In ieder geval is dit een mooie verhaallijn voor de lezers. Wijlen Luc Coene (gewezen gouverneur, gewezen vicegouverneur, gewezen kabinetschef van Verhofstadt, gewezen VLD-senator en minister van Staat) is ongetwijfeld een belangrijke bron geweest voor dit boek.

AANDEELHOUDERS

Er zijn zeer weinig nationale banken in de wereld met private aandeelhouders; de NBB is er zo een. Inderdaad de Staat is maar voor 50% aandeelhouder. Terwijl in bijna alle andere Westerse landen de staat de enige aandeelhouder is. Zodoende komt Véronique Goossens ook terecht bij het lot van deze private aandeelhouders en hun reeds lange juridische strijd. Het boek verhaalt ook de functie van budgettaire melkkoe, die de NBB is voor de schatkist. Nogal wat weetjes over de evolutie van de goudvoorraad vinden we ook terug in dit boek.

BRAVE JONGENS

De auteur vindt wel dat de leiders van de NBB meer ijver aan de dag moeten leggen om het financieel-economisch geweten te zijn van dit land. De kennis van de NBB blijft te veel in het huis hangen en de commentaren zijn te voorzichtig. In feite zegt Véronique Goossens dat de NBB meer moet zeggen waar het op staat!

Véronique Goossens heeft het aangedurfd om als vrouw een eerder mannenbastion te analyseren. In vergelijking met andere landen heeft België geen traditie om boeken te schrijven over de werking van de NBB. De discretie en de afstandelijkheid waren en zijn nog grootse pijlers onder het bestuur van de NBB. Maar een Nationale Bank heeft ook zijn geheimen, die niet op straat moeten gegooid worden. Deze 'secrets d'état' zijn eigen aan en nodig om deze instelling te laten bestaan. In ieder geval, de onderdanen van dit federale koninkrijk die een rondleiding willen in de NBB, moeten dit boek zeker kopen en lezen.

Véronique Goossens,
De Geldmakers.
Uitg. Polis, Antwerpen,
2017; 296 blz.;
22,50 euro.

BOUDRY VERSUS KEULENEER religies in het gareel?

Moderator Thibault Viaene

SPANNINGSVELD

De religie tegenover de liberaal-democratische waarden: dat is het spanningsveld waar het over gaat, aldus Viaene. Een moeilijke kwestie voor liberalen, want zij hebben als kinderen van de verlichting altijd al een ambigue relatie met God en religie. In de liberale politiek-filosofische traditie wordt het zelfbeschikkingsrecht vooropgesteld, tegen alle religieuze dogma's en tradities in. Maar als liberaal kan je je ook afvragen of de culturele nalatenschap van het westen waarvan de joods-christelijke traditie integraal deel van uitmaakt, het niet waard is om te worden verdedigd.

Harde feiten mogen niet weggestopt worden. **Thibault Viaene:** "Het is niet omwille van de kruistochten, de inquisitie of Amish-ouders die hun kinderen slecht opvoeden dat we dit debat vanavond organiseren. Het waren geen Hindoes, Boedhisten of Scientology-leden die de aanslagen pleegden in Londen, Brussel, Nice of Parijs, het zijn geen fanatieke Joden, Protestanten of Katholieken die hulpverleners onthoof-

den, homoseksuelen van flatgebouwen duwen, Jordaanse piloten verbranden of Jezidivrouwen verkrachten. Hoeveel sympathie we ook dienen te koesteren voor de gematigde moslim, de enige reden waarom we dit debat over religie na zoveel decennia opnieuw moeten voeren is omdat voornoemde wreedheden stuk voor stuk zijn gepleegd in naam van de islam. Of het terecht dan wel onterecht is dat we daarvoor kijken naar de moslimgemeenschap, dat laat ik in het midden."

Thibault Viaene schetste in een inleiding de problematiek van het debat.

den, homoseksuelen van flatgebouwen duwen, Jordaanse piloten verbranden of Jezidivrouwen verkrachten. Hoeveel sympathie we ook dienen te koesteren voor de gematigde moslim, de enige reden waarom we dit debat over religie na zoveel decennia opnieuw moeten voeren is omdat voornoemde wreedheden stuk voor stuk zijn gepleegd in naam van de islam. Of het terecht dan wel onterecht is dat we daarvoor kijken naar de moslimgemeenschap, dat laat ik in het midden."

"TOTALITAIR BAASJE VAN DE DOMME SOORT"

De deelnemers beloofden alleszins vuurwerk. **Viaene:** "**Maarten Boudry** is afkomstig uit Roeselare, de stad van Freddy Maertens, Jean-

Pierre Monseré en Thomas Vanthournout. Hij studeerde moraalwetenschappen aan de Universiteit Gent en behaalde daar ook een doctoraat. Tot op heden publiceerde hij twee boeken, "De Ongelovige Thomas Heeft een Punt" en "Illusies voor Gevorderden." In filosofische middens is Boudry vooral gekend als fervent atheïst en scepticus, het bredere publiek kent hem vooral van zijn hardvochtige kritiek op de islam in het tv-programma "De afspraak" van Bart Schols."

"De tweede debater, **Fernand Keuleneer**, is advocaat aan de Brusselse balie. Meester Keuleneer uit via menig column en opiniestuk vaak zijn eigenzinnige en tegendraadse meningen op de nationale en internationale politiek, en is ook fervent twitteraar. Zo noemde hij Maarten Boudry ooit een "totalitair baasje van de domme soort". Meester Keuleneer hield ooit kantoor met gekend conservatief en Vlaamsgezind intellectueel Matthias Storme, maar werd vooral bekend als advocaat van kardinaal Godfried Daneels in de rechtszaak over kindermisbruik binnen de katholieke kerk."

DAN HET DEBAT ZELF.

Religies zijn voor Boudry 'geloofssystemen' die in de geschiedenis evolueren. De ene worden mondeling doorgegeven, de andere sterven uit. Zij die wel overleven zijn dan ook het best bestand tegen kritiek. En door intimidatie van

Fernand Keuleneer:

"Het liberalisme is een geloofssysteem geworden dat als een loden mantel op onze samenleving weegt."

critici en afvalligen worden ze steeds machtiger. Het uiterste hiervan is de doodstraf op afvalligheid. En het behoeft geen tekening dat dit alles haaks staat op de liberale democratie. Zowel de islam als het christendom hebben zich aan deze intimidatie schuldig gemaakt, aldus Boudry. Het christendom is uiteindelijk door de Verlichting genuileerd. Bij de islam is de Heilige Oorlog mogelijks nog erger. Boudry is er dan ook voor om religies in het gareel te houden en er niet voor te zwichten, bijvoorbeeld door het niet meer publiceren van beledigende cartoons. Dan geven we onze liberale samenleving de facto op.

Fernand Keuleneer kreeg zijn uitspraak uit een interview voor de voeten gegooid waarin hij stelde dat het promoten van de Westerse waarden bij onze moslims geeft een misplaatst cultureel superioriteitsgevoel. "U omschrijft dit als de "sharia van het links liberalisme", wist Viaene.

Enigszins cynisch begon Keuleneer zijn betoog met de opmerking richting Boudry of het hem nog wel toegestaan was enige kritiek te uiten... "Het is niet goed dat men zich vanuit een zeker christendom vandaag tegen de islam keert", aldus Keuleneer. "Ik kan vooreerst alleen maar vaststellen dat 84% van de wereldbevolking een of andere band heeft met religie. Dat is tamelijk veel volk. Je kan die allemaal onverstandig noemen en hen proberen de waarden van de Verlichting bij te brengen. Ik hoor veel over 'hét' gevaar van 'de' religie. Ik zie dat gevaar niet in. Wat is het probleem? Behalve wat we nu meemaken: de bijzonder onverdraagzame staatsreligie die opstaat. Dat is wat men "ten onrechte" vandaag 'het liberalisme' noemt. Het liberalisme is een geloofssysteem geworden dat als een loden mantel op onze samenleving weegt. De links-liberale sharia! Een sharia is iets wat aan de absolute top der normen staat. Men noemt dit "de nieuwe mensenrechten". In de links-liberale sharia is de democratie afgeschaft. Het is de enige sharia waar we ook last van hebben. Er wordt veel over die andere sharia getoeterd, getaterd en gekwaakt. Maar eerlijk gezegd, ik heb daar hier geen last van? Het is uiteraard zo dat iedereen die in een bepaald territorium leeft, de dwingende wetten van dat territorium

Maarten Boudry:

"Het ergste wat meneer Keuleneer in dit liberaal gezelschap kan overkomen, is dat hij wordt uitgelachen... ."

moet naleven. Ik schik mij daar naar, alhoewel ik vind dat sommige wetten door bietekwieten zijn gemaakt. Dit heeft met sharia niets mee te maken".

"LAAT DE KERK MET RUST"

Keuleneer heeft ook een duidelijk beeld op de Scheiding tussen Kerk en Staat. Hij is er een groot verdediger van in de zin van "laat de kerk met rust". Keuleneer: "Dit betekent in de eerste plaats dat er geen staatsgodsdienst is. En de staat bemoeit zich niet met de inhoud van de leer van de kerk. Wel op dat punt zie ik flagrante schendingen."

Is het liberalisme dus schuldig aan de politieke correctheid die Keuleneer omschrijft?

Boudry: "Ik wil meneer Keuleneer helemaal niet monddood maken. Het is meneer Keuleneer die de critici van de islam wil monddood maken omdat we respect moeten opbrengen voor religieuze gevoeligheden. Om het liberalisme zwart te maken is er blijkbaar geen beter concept dan dat van de sharia. Dit is het top-punt van ironie: mensen die een religie in verdediging nemen beroepen zich op het woord 'sharia', uitgerekend het begrip dat onverdraagzaam is, mensenrechten niet respecteert. Het feit dat meneer Keuleneer het begrip sharia handeert, bewijst dat hij goed weet waar het probleem met religie zit. Bovendien, het liberalisme vergelijken met een sharia houdt niet zoveel gevaren in als Mohammed uitlechten op de markt van Islamabad. Het ergste wat meneer Keuleneer in dit liberaal gezelschap kan overkomen, is dat hij wordt uitgelachen...".

Waarom verdienen religieuze opvattingen meer bescherming dan gewone opvattingen? Keuleneer: "Inhoudelijk is er steeds minder vrijheid van meningsuiting mogelijk. Naar de vorm mag blijkbaar alles. Ik zou het liever om-

keren. John Stuart Mill zegt in zijn werk 'On Liberty', dat je inhoudelijk een zo groot mogelijke vrije meningsuiting moet verdedigen. Je mag de islam dus bekritisseren. Maar wat de vorm betreft: in ons Belgisch Strafwetboek staat dat beledigingen een misdrijf zijn. Dus Charlie Hebdo staat niet boven de wet. Waar wordt de vrije meningsuiting ingeperkt? Het institutioneel pluralisme wordt ongedaan gemaakt. Je mag aan de UCL niet meer zeggen dat je tegen abortus bent. Volgens een persmededeling van de UCL mag dit niet meer omdat abortus in ons land legaal is. Dus als iets legaal is, mag je er geen kritiek meer op uiten. Want je zegt dan dat je je religie boven de wet plaatst. Wat de wet toelaat moet je ook mentaal en psychologisch aanvaarden. Dit is een enorme inperking. Dan de nieuwkomersverklaring. Er wordt daar niet in gezegd: "meneer of mevrouw, u moet zich gedragen". "U moet handelen volgens de dwingende wet". Neen, men wordt verplicht een aantal zaken te "denken". "U moet achter dit of dat staan. U deelt onze waarden niet, dus u bent niet geïntegreerd". Wel dit is niet de liberale samenleving zoals ik die altijd heb voor ogen gehad." Keuleneer ontkent ten slotte niet dat er problemen zijn, zoals het terrorisme, maar weigert te aanvaarden dat dit louter aan religie te wijten is.

NIEUWKOMERSVERKLARING

Boudry is het niet eens met de kritiek van Keuleneer op de nieuwkomersverklaring. "Het gaat om een intentieverklaring waarin mensen beloven om zich naar bepaalde grondwettelijke vrijheden te gedragen. Er is geen sprake van een gedachtenpolitie. Je mag nog denken dat de vrouw minderwaardig is, maar je mag er niet naar handelen, bijvoorbeeld als werkgever."

LEES VERDER OP PAGINA 6

VERVOLG VAN PAGINA 5

BOUDRY VERSUS KEULENEER

religies in het gareel?

Keuleneer is pro-islam, maar tegen immigratie. “Het is een illusie van het links-liberalisme om miljoenen mensen naar hier te halen en te denken dat ze gaan veranderen. En dat wij het al wisten en zij niet? En ze gaan allemaal goeie westerse liberalen worden. Dat is naïef. Zo werkt het niet. Er zijn goede voorbeelden van integratie, maar er zijn ook voorbeelden van mensen die tot andere conclusies zijn gekomen. En dat is vervelend. En dus moeten we eens goed nadenken over de links-liberale middeltjes uit het verleden van “ze gaan zich wel aanpassen....”.

MAYONAISE OF ANDALOUSE?

Zijn we het dan zelf niet eens over onze morele waarden en normen? “Natuurlijk niet”, zegt Keuleneer. Boudry: “Er is discussie. Links doet dit af op een huichelachtige wijze. Wat zijn onze waarden? Mayonaise of Andalouse op je frieten? Die mensen zijn van slechte wil. Er zijn zaken waar we niet op afdingen, bijvoorbeeld de gelijkheid tussen man en vrouw. Door een instroom van nieuwkomers zijn we ons wel beter bewust geworden van die normen en waarden. Een nieuwkomersverklaring is vooral bedoeld om aan te geven dat er een lat is waar je niet mag onder komen. Er is ruimte voor veel, maar men moet wel beseffen dat men in een land leeft waar er bepaalde zaken zijn waarvoor je respect moet opbrengen. Ik beseff wel dat een maatschappij een bepaald absorptievermogen heeft. Het zou onverstandig zijn om massaal mensen uit een bepaalde cultuur naar hier te halen en er van uit te gaan dat ze zich integreren.”

Keuleneer: “Wij geloven te veel in oplossingen. Mijn conservatisme zit er vooral in dat conflicten op om het even welk moment uit de hand kunnen lopen en gevolgen hebben die niet te overzien zijn. Dat is ook eigen aan politiek. De burgeroorlog loert altijd om de hoek. Met conflicten moet je dus heel zorgvuldig omgaan. In de aanpak van de multiculturele samenleving zijn er verschrikkelijk veel fouten gemaakt. En die fouten trek je in enkele jaren niet zomaar terug recht. Wie iets anders gelooft...”. – B.C.

Turks referendum.

Naar aanleiding van het Turks referendum stak de discussie over de dubbele nationaliteit in ons land opnieuw de kop op. CD&V liet een proefballon op om die dubbele nationaliteit af te schaffen, zodat Turkse Belgen niet langer in Turkije zouden kunnen meedoen aan een referendum om de president meer macht te geven. Maar zowel in CD&V als in andere partijen is er geen eensluidend voor of tegen. LVV-ondervoorzitter Freddy Neyts stelt voor om de dubbele nationaliteit te behouden, maar het stemrecht slechts één keer toe te kennen.

*Freddy Neyts,
Ondervoorzitter LVV*

Voor wie of welke partij men gestemd heeft, is niet het probleem! Het probleem is ook niet het bezitten van een dubbele (soms driedubbele) nationaliteit. In vele gevallen verkreeg men die trouwens als minderjarige ex officio, of omdat de ouders dat zo regelden.

EÉN STEM VOLSTAAT

En het is ook niet altijd gemakkelijk om te verzaken aan een nationaliteit. Voor sommige landen is dat zelfs onmogelijk of zeer omslachtig. Dus laat personen met een dubbele nationaliteit die gerust houden, tenzij bijvoorbeeld in het geval van zware criminele veroordelingen. Wat wel een principieel probleem stelt, is het feit dat deze personen meestal een dubbel stemrecht hebben. Daar waar we in de meeste Westerse landen als democratisch beginsel stellen dat iedere burger één en slechts één stem kan uitbrengen. Voor de overgrote meerderheid van onze burgers is dat zo.

Dubbele nationaliteit, geen dubbel stemrecht

Maar sommigen kunnen dus tweemaal stemmen: een keer voor het parlement bij ons en een keer voor het parlement van het land van “herkomst”. Dat zou zelfs op dezelfde dag kunnen als die verkiezingen zouden samenvallen. Deze burgers bezitten dus een voorrecht dat de meesten niet hebben. Dat zijn er in België al snel een paar honderdduizend.

Of men nu rechts of links, rood of geel stemt, doet er niet toe. Maar burgers met een meervoudige nationaliteit zouden moeten kiezen in welk land ze hun “politieke” rechten (stemrecht) willen uitoefenen. In Roemenië of in België, in Frankrijk of in Marokko, in Duitsland of in Turkije, ...

ZOALS IN HET VOETBAL

Die keuze qua “politieke nationaliteit” moet kunnen “georganiseerd” worden. Via internationale en/of bilaterale overeenkomsten. Een beetje zoals bijvoorbeeld in het voetbal en andere sporten. Eens men kiest voor de nationale ploeg van land ‘x’, kan men niet enkele maanden of jaren later voor het team van land ‘y’ aantreden, zoals de reglementen van het IOC of de FIFA voorschrijven.

Afspraak op 24 mei

Maagpijn krijg je ervan, als je facebook opent. Mensen die je volgde op twitter om hun humoristische kijk op de wereld, of om hun breipatronen, spreken alleen nog in uitroeptekens en politieke hashtags. Wat heeft Trump nù weer gedaan, of Erdogan, of Poetin, of Francken Theo. Is er wéér ergens een aanslag (natuurlijk) om ons bang te maken en weer ergens een echt of vermeend politiek schandaaltje (welzeker). Is er een zoveelste vergelijk dat we kunnen trekken met de jaren dertig of met een sciencefiction verhaal? En na de Wilders-angst worden nu de runen gelezen over de kansen van Marine Le Pen. En dan is er nog de Brexit om je van een hoog gebouw te storten, of toch minstens dagelijks over te neuten, domme Britten ook, die heel Europa naar de verdoemenis helpen... .

Zwartgalligheid, doemdenken, gesnotter en gebries op de sociale media, het is allemaal heel theatraal, alsof de wereld echt aan z'n eind is.

NEGATIEF

Het is slecht voor je, zo'n voortdurende staat van negatieve opwindning. De rede verliest, de spoken komen steeds meer op je af. Je controleert geen feiten maar, maar telt incidenten bij elkaar op. Je verliest je humeur en je humor. Je zaagt en klaagt, en kruipt in een hoekje (behalve dat je wel blijft meetoeteren op het internet).

Behalve voor je gezondheid is het gewoon ook slecht voor de staat van de wereld. Want je verandert er niets mee. Stoom aflaten zorgt, in tegenstelling tot populair geloof, niet voor opluchting. De stoom van een ander die in jouw gezicht slaat, maakt jou immers knettergek.

*"Wat we kunnen leren
van de vrouwenbeweging
is bewegen, in plaats
van verbitteren"*

POSITIEF

Blijf kalm maar zit niet stil. Hou controle over je acties in plaats van je kwaad te maken. Formuleer waar je voor bent in plaats van waar je tegen bent. Kanaliseer je energie. Van de vrouwenbeweging kun je leren dat je best iets onderneemt in plaats van te foeteren en andermans gefoeter op te zoeken.

Plan een actie. Doe zoals Alexander De Croo en steun een project dat door Trump gevisieerd wordt. Schrijf een onderbouwde stelling. Sluit je aan bij groepen die dicht bij jouw (positieve) keuzes staan. Blijf niet enkel hangen op de sociale media. Zit in het open-

baar aan je pussyhat te breien en vertel aan iedereen waarom. Dat is de helft van de actie, en de reden waarom er niet gewoon een container vol roze pussyhats in China besteld wordt: als je het zelf doet lokt het commentaren uit die je kan gebruiken om andere mensen te sensibiliseren, als je samen met andere mensen breit is het empowerend en kan je ondertussen samen plannen maken. Plannen om deel te nemen aan acties tegen de afbraak van vrouwenrechten en voor abortus bijvoorbeeld. Het is het statement die WIJ zullen maken op 24 mei aan de vooravond van het bezoek van Trump aan België. Het zal een after-work evenement worden in Brussel. Voor meer details zul je toch weer op de sociale media moeten kijken, vlak voordien. Eventjes. Daarna verwachten wij jouw reële steun zodat er echt iets beweegt. Er zijn echt nog steeds en opnieuw dingen om voor op straat te komen met een mal roze hoedje op.

*Aviva Dierckx
voorzitter
Liberale Vrouwen*

(*) Mao zei dat vrouwen de helft van de hemel op hun schouders dragen. De Liberale Vrouwen is het eerder om de wereld te doen. Hoe dan ook: een column van Aviva Dierckx over dié bepaalde kijk op de wereld.

BASISINKOMEN

naar vrijheid en creativiteit

Ze zijn dun gezaaid, de parlementsleden die durven uitpakken met een visionair toekomstplan voor de hervorming van de Sociale Zekerheid. Open Vld-volksvertegenwoordiger Nele Lijnen heeft die uitdaging aangepakt in haar boek 'Win for Life'.

**'WIN FOR LIFE'
VAN NELE LIJNEN**

door Mark Bienstman

Nele Lijnen, opgegroeid in het team van de “out of the box” denkende Roland Duchâtelet (voormalig Vivant), zet in feite het werk van haar “geestelijke vader” verder. Dit boek, geschreven in een heldere, toegankelijke taal, wars van intellectueel snobisme, geeft zelfs voor een buitenstaander een goed overzicht van wat nu wel en niet moet verstaan worden onder het concept “basisinkomen”. Niet te verwarren met minimumloon of leefloon.

HUDIG SYSTEEM LOOPT VAST

Na een inleiding waarin de auteur aangeeft hoe ze tot haar “grote liefde” voor het concept van het basisinkomen is gekomen, volgt een aantal hoofdstukken waarin vooreerst wordt aangegeven wat men precies moet verstaan onder basisinkomen. Het gaat om een onvoorwaardelijk, levenslang, vast bedrag voor iedereen op individuele basis toegekend. Dan volgen enkele hoofdstukken waarin verder wordt stilgestaan bij de (lange) geschiedenis van dit concept: een aantal (nationale en/of lokale) experimenten met het basisinkomen; het onvermijdelijk vastlopen van ons huidige sociaal beleid dat niet alleen onbetaalbaar, maar ook niet effectief en niet efficiënt is en armoede in stand houdt; een aantal (financiële) simulaties die zijn gemaakt om aan te tonen dat het nieuwe systeem wel levensvatbaar én betaalbaar is; en tot slot een stappenplan om eventueel tot een (gefaseerde) implementatie over te gaan; om af te ronden met een oproep dit onderwerp liefst op Europeese schaal aan te pakken.

Elk hoofdstuk wordt verder gedocumenteerd met interviews met in totaal 18 verschillende personen (met de meest diverse achtergronden) die op hun beurt hun geloof en vertrouwen uitspreken in dit concept. De rode (of blauwe?) draad in elk van die verhalen is telkens weer: dit idee is wel betaalbaar en zal ‘niet’ leiden tot van overheidswege aangeemoedigde luiheid. Met andere woorden: het basisinkomen is een vangnet (géén hangmat) voor al wie (gewild of niet gewild, tijdelijk of permanent) uit het “normale arbeidscircuit” valt en zijn leven (niet alleen professioneel maar ook daarbuiten) een andere (en vooral) betere wending wil geven. Het is een stelstel dat mensen toelaat professionele (maar evengoed artistieke-sportieve -nonprofit-...) risico's te nemen die bijdragen tot zowel meer maatschappelijke welvaart als welzijn.

FINANCIERING?

Als wij dan toch een paar kritische opmerkingen bij het boek zouden moeten maken, betreft het enerzijds die 18 interviews: om evidente redenen heeft de auteur zoveel mogelijk “verschillende” mensen aan het woord willen laten om te vermijden dat het pleidooi direct in één “hokje” zou worden geduwd. Maar die “diversiteit” leidt ertoe dat de toegevoegde waarde van elke van die interviews heel erg verschillend is en/of dat er vaak hetzelfde wordt gezegd. Ook het strakke stramien (om aan elke geïnterviewde dezelfde 8 vragen te stellen) belet dat een interessant/origineel antwoord verder wordt uitgediept. Maar vooral vinden we het jammer dat de auteur zoveel “liefde en bescherming” aan haar onderwerp het basisinkomen wil geven, dat het andere luik (de financiering ervan)

als iets totaal losstaand wordt behandeld (om toch maar niet te moeten raken aan de “puurheid” van haar onderwerp).

IDEE VAN VERHOFSTADT

Nochtans had ze daarvoor (bijvoorbeeld) kunnen teruggrijpen naar het al even visionair concept van de (toen nog jonge) PVV-voorzitter Guy Verhofstadt uit 1982: het idee van een negatieve inkomstenbelasting, waarbij het principe van een basisinkomen direct geïntegreerd wordt in een (drastisch) hervormd én vereenvoudigd fiscaal systeem, waarbij iedereen aanspraak kan maken op een basisinkomen, maar waar elke euro inkomen (van welke oorsprong dan ook) direct verrekend wordt, zodat iemand ofwel negatieve inkomstenbelastingen krijgt ofwel positieve inkomstenbelastingen betaalt. Op die manier (door inkomsten én uitgaven samen te bekijken) bekom je een coherent en logisch systeem dat selectief is (zij met de grootste noden krijgen het meest), gebaseerd op solidariteit (de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten) en administratief efficiënt is (alles geïntegreerd in één systeem). Dus er is zeker nog stof genoeg tot verdere reflectie en verfijning.

Nele Lijnen,
Win for Life. Uitg. Pelckmans Pro, Kalmthout, 2017; 192 blz.; 19,99 euro.

Heel wat uitgevers boden in april 2008 op de debuutroman van de toen nog onbekende Ivo Victoria (°1971), ‘Hoe ik immer de Ronde van Frankrijk voor mintwaalfjarigen won en dat het me spijt’, de literaire hype van dat moment. Een decennium en drie romans later blijven de recensenten geboeid door zijn soepele stijl, interessante ambivalente hoofdpersonen, lekkere grappen en uitstekende uitwerking van zijn thema’s.

BILLIE & SEB

door John Rijpens

Eerst dat onwaarschijnlijke pseudoniem. De man heet doodgewoon **Hans Van Rompaey**. Na studies communicatiewetenschappen wou hij zanger worden. In zijn (derde) roman ‘Dieven van vuur’ vertelt hij over drie vrienden die hun weg trachten te vinden in de hippe Antwerpse scène van de jaren 1980-1990 met de opkomst van de vrije radio’s en de piratenzender Radio Annick.

In de loop van de zomer van 2002 emigreert hij naar Amsterdam waar zijn eerste roman meteen goed was voor vier herdrukken en meer dan 10.000 verkochte exemplaren. Tien jaar later verschijnt zijn tweede roman, ‘Gelukkig zijn we machteloos’, een duistere zedenkomedie over angst en populisme met magisch-realistische trekjes rond onrustwekkende verdwijningen van jonge meisjes. Paniek slaat toe wanneer een geadopteerde tienerdochter verdwijnt en samen met haar een rare, uitgetreden priester. Opnieuw was dit virulent relaas goed voor zowel de shortlist van de Libris Literatuurprijs als de Tiplijst voor de AKO-Literatuurprijs.

En nu is er zijn beklivende roman ‘Billie en Seb’, over de 17-jarige Seb die zijn Billie beweent, die in coma ligt in een ziekenhuis. Bezoek is verboden. Op school houdt hij het voor bekeken. Hij sluit zich in zijn kamer op. Bizar genoeg krijgt hij op kerstavond van zijn radeloze ouders een levensecht airsoftgeweer

als geschenk. In beginsel een verboden wapen, tenzij je 18 of ouder bent en lid van een Airsoft Vereniging. Airsoft is een spel waarbij de deelnemers elkaar beschieten met replica’s van vuurwapens waarmee kunststofballetjes worden afgeschoten.

“IVO VICTORIA LEVERT EEN ROMAN AF MET DE VERVREEMDING TOT OP DE GRENS VAN DE WAANZIN ALS THEMA.”

Tijdens de hierop volgende weken en maanden leeft hij zich hiermee uit in gevechten met zijn vrienden op het gebied van een geïsoleerde hoeve, ook de achtergrond van een stukje vergeten oorlogsherinneringen. De toestand wordt ondertussen besproken door zijn ouders met een oom: het blijken overloze ontzenuwende discussies die de ervaringen van Seb dwarsbomen.

Tijdens een hete zomer wordt het spel steeds meer verbeterd en echter. Spelregels worden vager en in het hoofd van Seb is er geen onderscheid meer tussen droom en werkelijkheid. De inzet van het spel krijgt een dramatische wending wanneer een van Sebs vrienden het dienstwapen van zijn vader meebrengt.

Hoewel het thema van ‘Billie en Seb’ niet meteen geestig is, schrijft Ivo Victoria onderhoudend over het geestesleven van een zeventienjarige. En over diens zielsverwantschap en de moeilijkheden van het volwassen worden. De railerende ironie is nooit ver weg. Nog meer karakteristiek dan in zijn vorige romans zijn de uitingen van een innerlijk bewogen en gekweld hoofdpersonage. Victoria’s stijl zou men best suggestief beeldend kunnen noemen met af en toe een expressionistische inslag. Over de voorkeur van de auteur vertelde hij in een interview: “Ik weet graag tot in detail in welke situatie en gemoedstoestand mijn hoofdpersonage zich bevindt. Vervolgens probeer ik daar zo weinig mogelijk over te vertellen terwijl ik hem/haar iets laat meemaken dat er niks mee te maken heeft”

Hoofdthema van ‘Billie en Seb’ is de vervreemding tot op de grens van de waanzin, van absolute eenzaamheid, van agressiviteit dat zelfs een irrationeel mensbeeld suggereert in een ondoorgrondelijk en vaak absurd bestaan.

*Ivo Victoria,
Billie & Seb. Uitg.
Lebowski
Publishers,
Amsterdam, 2017;
224 blz.;
19,99 euro
(paperback).*

HONGAARS GEVAAR ONDER DE RADAR

door Lukas De Vos

Bij de begroeting van de 28 EU-regeringsleiders en de zes partnerlanden bood hij de Griek Alexis Tsipras zijn das aan (Tsipras loopt altijd in open kraag). En toen Orbán zijn opwachting maakte, fluisterde Juncker, luid genoeg voor de klankopnames, tot voorzitter Laimdota Straujuma, toen hoofd van een centrumrechts kabinet: "Here comes the dictator". Straujuma draaide zich wat bedremmeld weg, amper in staat een hilarische lachbui te verbergen. Juncker gaf niet af. Stak zijn rechterhand op, zei "Hello Dictator", en gaf Orbán een even speelse als gemeende oorvijs.

AUTORITAIR

Orbán had het aan zichzelf te danken. Al van toen hij de liberale Internationale verliet met zijn Fideszpartij, en lid werd van de Europese Volkspartij in 2002, heeft hij het autoritair bestuur van zijn land alleen maar opgedreven. Nochtans stond hij bekend als een progressieve democraat, die in 1989, bij het uiteenvallen van het Oostblok, kon studeren in Oxford. Met, ironie van vandaag, een beurs van de Soros Stichting. Genoemd naar de miljardair van Hongaarse afkomst, George Soros, die vanuit de VS een heleboel NGO's en ontwikkelingsprogramma's aanstuurt. Daaronder de Europese Universiteit van Centraal Europa (CEU) in Boedapest. In die CEU heeft Orbán zich verslikt. Hij komt er andermaal rechtstreeks mee in aanvaring met de VS én met de EU. Het is maar één van de wrijvingspunten die Europa stilaan de keel uithangen.

OMSTREDEN UNIVERSITEITSWET

Het State Department stuurde onmiddellijk een afvaardiging naar Hongarije om Orbán ertoe te bewegen de lamlegging van de CEU

De beelden gingen de wereld rond. Leedvermaak en gegniffel bij de pers. Gemelijke nijdigheid bij Viktor Orbán, de sterke man van Hongarije. Op de 4e Top van de EU over het Oostelijk Partnerschap in de Letse hoofdstad Riga op 22 mei 2015 had commissievoorzitter Jean-Claude Juncker een begenadigde dag van zwarte humor. Hongarije, het gevaar onder de radar.

te herzien, nog voor Orbán's trouwe paladijn, president Janos Ader, met zwier zijn handtekening zette onder de zwaar gecontesteerde Universiteitswet. "Geen probleem", zei hij, "De vrijheid van onderwijs blijft gewaarborgd". Dat geloofden de 80.000 betogers buiten niet. In Europa komt Orbán zijn eigen EVP de strot uit. De Benelux, bij monde van Europese parlementsleden Esther de Lange (CDA Nederland), Ivo Belet (CD&V) en Luxemburgs oud-commissaris Viviane Reding (CSV), schreef een interne brief aan hun fractie waarin zij vrij onderzoek en vrije meningsuiting eisen in Hongarije, anders "zijn maatregelen vanzelfsprekend tegen de stellingnames van Orbán de voorbije jaren". Ze nemen ook de provocerende migratie-rondvraag, de "nationale raadpleging" niet tegen "Brussel", die in bijzonder gekleurde termen als volksraadpleging over het beleid moet doorgaan.

Vorig jaar hield Orbán al een mislukt referendum om de spreiding van 160.000 migranten af te stoppen. Niet eens de helft van de kiezers kwam opdagen. De oerconservatieve website Breitbart sprak niettemin van een vernedering van de EU, 98 % had tegen de spreiding gestemd. De campagne kostte wel 42,5 miljoen euro. Weggegooid openbaar geld. Maar Orbán blijft hardleers. Op 31 maart verklaarde hij dat "migranten het Trojaanse paard van terroristen" vormen. Hij zette het licht op groen voor een tweede, bijkomend hek en prikkeldraad langs de grens met Servië; daarop heeft Macedonië zijn eigen grens hermetisch gesloten voor alle migranten. Migrant worden na een wetswijziging voortaan voor onbepaalde duur

De Hongaarse premier Victor Orbán krijgt het moeilijk met Europa.

opgesloten in containerverblijven langs de grens tot hun aanvraag is afgehandeld.

STOP BRUSSEL

Onder de niet mis te verstane slogan "Állítsuk mec Brüsszelt!", "Stop Brussel", legt Orbán alle gezinnen nu zes vragen voor, die niet uitblinken door hun objectiviteit. Eén voorbeeldje. "Brussel wil Hongarije verplichten om illegale inwijkelingen op te nemen, ondanks de reeks recente terreuraanslagen. Wat moet Hongarije doen?" A of B. A. "Voor de veiligheid van de Hongaren, moet de overheid ze onder toezicht houden en beslissen over hun lot". Of B. "We moeten illegalen vrij laten rondlopen in Hongarije". Nog eentje? "Het is vandaag duidelijk geworden dat immigranten die naar Hongarije komen aangezet worden om onwettige daden te verrichten, niet alleen door mensensmokkelaars, maar ook door sommige internationale organisaties. Wat denk je dat Hongarije moet doen? A. Daden die illegale immigratie (zoals mensensmokkel en het aanmoedigen van il-

legale migratie) verdienen een straf. Of B: we moeten aanvaarden dat internationale verenigingen mogen aanzetten tot het omzeilen van de Hongaarse wetgeving zonder dat daar gevolg wordt aan gegeven". Het is maar hoe je het formuleert. Goed om weten is dat de postercampanje geheel betaald is met Europese subsidies. Wie is er dan blode Jan?

BEZORGDHEID

Misschien hebben CEU en het Referendum alle aandacht opgeëist, maar onderhuids is er veel meer reden tot bezorgdheid. Orbán zoekt uit rancune al enige tijd toenadering tot Rusland. Zo is er een overeenkomst gesloten voor de bouw van de kerncentrale PAKS 2. Orbán verwijt de EU immers dat de gasleveringen via een zuidelijke pijplijn die langs Roemenië en Kroatië moest lopen, South Stream, zijn afgeserveerd. Maar intussen is op 8 april een nieuwe overeenkomst, al dan niet onder druk van Poetin, gesloten met Iran voor de gezamenlijke bouw van kleine kerncentrales "voor burgerlijk gebruik" om te verkopen aan Afrika en Azië. Dat is bekendgeraakt in een verslag van The Tehran Times die het bezoek van viceminister van Buitenlandse Zaken Zsolt Semjén aan Teheran opvolgt. "Energieveiligheid", dat is de inzet volgens Boedapest. "De VS hebben al meer gedaan voor ons dan de EU".

Er is meer. De generationaliseerde media, op kop de staatskrant Magyar Idök, nemen zonder weerwerk de Russische versie over van wat er in Syrië gebeurt. De beschieting van een luchtmachtbasis door de Amerikaanse vloot als vergelding voor een aanval met scheikundige wapens wordt belachelijk gemaakt. Het is net zoals de VS destijds massavernietingswapens aan Saddam Hoessein toeschreven, niks van aan bleek later, schrijft de krant. De huilende mannen die het filmpje na het bombardement te zien geeft? Huichelaars, het zijn terroristen.

RUSSISCHE INVLOED

Even bedenkelijk is de software die de "nationale bevraging" hanteert. De formulieren zijn met Russische software opgemaakt, wat ze bijzonder kwetsbaar maakt voor spionage en verregaande inbreuken op de privacy, aldus de Pester Lloyd. Het gaat om Yandex, een programma waar de Russische geheime dienst vrij toegang toe heeft. Vroeger waren ook de EU en de NAVO klanten, maar juist vanwege de onbetrouwbare beveiliging hebben ze afgezien van verdere diensten. De barcode op de formulieren is makkelijk te decoderen en geeft alle privégegevens prijs van de gebruiker. De kwade genius van Orbán, minister van Informatie (de oppositie noemt hem minister van Propaganda) Antal Rogán, is de spin in het web.

Ook buitengaats promoot Orbán zijn euroscepticisme. Semjéns collega Laszlo Szabo was in Los Angeles. Daar leeft een grote kolonie Hongaarse afstammelingen van medewerkers en filmsterren als Bela Lugosi, de gezusters Gabor, zelfs Drew Barrymore. In de LA Times zingt Szabo de lof van Amerika en Trump. "Na Duitsland zijn de VS onze grootste investeerder, met 18 miljard dollar. Liefst 1.750 bedrijven met 93.000 werknemers zijn Amerikaans. Omgekeerd is Hongarije een voorbeeldige NAVO-bondgenoot met inzet in Afghanistan, Irak en het Balticum".

En dan komt opnieuw de zure woordenstroom op gang: Oostenrijk noemt ons fascist, maar bouwt een maand na ons zelf een muur tegen migranten; Griekenland laat iedereen zomaar door, terwijl de helft van de vluchtelingen niet eens in aanmerking komt voor asiel; Griekenland en Servië zijn veilige landen, hoe kun je dan vluchtelingen door zes, zeven landen heen naar Duitsland laten uitzwermen (via Hongarije dan nog)? Orbán zelf deed er nog een schepje bovenop. Op het EVP-congres in Malta verklaarde hij boudweg: "Wij zijn geen populist" - "Het Europees Gerechtshof is dringend aan hervorming toe" - "De partij én de EU moeten veranderen".

De christendemocratische EVP-fractie van Ivo Belet zit erg verveeld met de aanwezigheid van Victor Orbán in haar fractie. Volgt de uitsluiting?

"ALSJEBLIEF, GA WEG!"

Dat ziet die partij niet meer zitten. De Luxemburgse afgevaardigde Frank Engel was zierend: "De enige verstandige vraag is: waarom stappen jullie niet uit eigen beweging uit de EVP en de EU? Je staat al met één been buiten de fractie. Alsjeblief, ga weg!". Hij kreeg de volle steun van de Duitse christendemocraten. "Wij moeten dringend eens praten over hoe het verder moet", schreven op 6 april Angelika Niebler (CSU) en Herbert Reul (CDU), "Anders scheiden onze wegen".

QUARANTAINEN WENKT

Dat bevestigt Ivo Belet: "Eind april buigt de plenaire vergadering zich over de kwestie Hongarije. Dan zal ook de Europese Commissie kleur moeten bekennen. Polen zit al in het verdomhoekje en riskeert sancties zoals de opschorting van stemrecht. Hongarije kan in datzelfde straatje terecht komen, en desgevallend samen met Polen in quarantaine gezet worden. Dan kan Polen ook geen veto gebruiken om Hongarije te helpen. Het wordt heet onder Orbáns voeten".

Zeventig jaar Manifest van Oxford

Toen het Manifest geschreven werd, vertolkte het een sociaal en progressief liberalisme, dat zich beriep op de ideeën van Lord Beveridge en een ander geluid wilde laten horen dan het dirigistische socialisme.

JULIUS HOSTE

Eén van de voornaamste architecten van het Oxfordse Manifest was Julius Hoste jr., de uitgever van Het Laatste Nieuws. Hij had de oorlogsjaren in Londen doorgebracht en daar meer dan ooit de betekenis van vrijheid, liberalisme en humanisme als dam tegen totalitaire regimes ingeschat. Samen met zijn vriend en voorzitter van de Liberale Internationale Madariaga zette hij het Manifest op papier.

Het Manifest werd een belangrijk referentiekader voor de liberalen en voor de Stichting, nu de Raad, die waakt over de ideologische strekking van de krant Het Laatste Nieuws. Na de dood van Hoste in 1954 vertaalde de latere directeur-generaal van Het Laatste

Zeventig jaar geleden, op 14 april 1947, stichtten liberalen uit negentien landen in Wadham-College in het Britse Oxford de Liberale Internationale. De vergadering stelde een Manifest op dat de ideologische grondslag zou vormen van het naoorlogs Europees liberalisme. Het 'Manifest van Oxford' is nog altijd de basis van het hedendaags liberalisme en wordt als een fundament beschouwd voor de liberale ideologie.

Nieuws Albert Maertens de gedachte van Oxford in een juridische vorm voor de Stichting die toezicht moet houden op het doen respecteren van de Vlaamse, humanistische en liberalen opvattingen van de krant.

Het Manifest werd later nog aangevuld met andere documenten zoals de Declaration of Oxford uit 1967, en het Rome Appeal uit 1981, als gevolg van gewijzigde politieke situaties in de wereld.

LIBERALISME EN GODSDIENST

In het Volksbelang van 19 april 1947 schreef Hoste dat indien men de morele waarden niet herstelt, we niet veel uit twee bloedige wereldoorlogen hebben geleerd. Hoste pleitte voor een 'nieuw humanisme' dat ook de christelijke beschaving zou respecteren. De wereld kon volgens Hoste enkel gered worden door een hernieuwd liberalisme.

Hoste beschreef hoe de liberalen in Oxford een liberaal manifest ontwierpen "dat tot gansch de wereld zal gericht worden". En in tijden van afkeer van religie kan het volgende tellen voor een liberaal, Hoste voegde daar nog aan toe: "Als teekenende bijzonderheid kan vermeld worden, dat op den Zondag van deze liberale week, een kerkelijke dienst voorzien was voor de verschillende geloofsbelijdenissen: men zou bezwaarlijk een beter antwoord kunnen geven aan diegenen die beweren, dat het liberalisme en de godsdienst niet kunnen samengaan....".

B.C./Liberaal Archief

Eén van de voornaamste architecten van het Oxfordse Manifest was Julius Hoste jr., de uitgever van Het Laatste Nieuws.

Het artikel van Hoste in Volksbelang, april 1947.

De stichters in Oxford.